

Interview. Nederlandse politicologe Fransje Molenaar over succes van vrouwelijke politici in Latijns-Amerika

‘Vrouwenquota werken in macholanden’

Ze zijn zowat de bakermat van het machismo, maar toch kunnen we veel leren van Chili, Argentinië en Brazilië. De politieke emancipatie van de vrouw staat er volgens de Nederlandse politicologe Fransje Molenaar (Universiteit Leiden) al lang niet meer in de kinderschoenen, niet het minst omdat ze alle drie worden bestuurd door een vrouwelijke president.

Hoe verklaart u de opmars van vrouwelijke politici in Latijns-Amerika?

“Er zijn vaak evenveel vrouwen in het parlement als bij ons. Een aantal landen hebben wetgeving rond quota aangenomen, waardoor zij daarin zijn geslaagd. Het waren overigens de vrouwen zelf die dit soort wetten hebben gepromoot.

“Ik heb voor mijn doctoraatsthesis met veel verkozenen gesproken en ik heb hen ook gevraagd of ze er een nadeel van ondervonden. Zij verzekerden mij dat het hen geen barst kon schelen, omdat zij als voorbeeld wilden dienen

voor jonge vrouwen. Tegelijk gaven de politica's aan dat hun stem uiteindelijk even zwaar weegt als die van hun mannelijke collega's.”

Als een vrouw hier een positie verwerft dankzij quota, is ze vaak een 'excustruus'.

“Om dat na te gaan, heb ik gepolst naar het maatschappelijk discours in de aanloop naar de eerste verkiezing van Michelle Bachelet als president van Chili (in december 2005, RA). Zij zou te vrouwelijk zijn niet in staat

zijn om leiding te geven aan haar ministers. Er werden dezelfde bedenkingen geuit als elders in de wereld, maar wat opvalt is dat deze retoriek haast verdwenen was toen ze haar tweede termijn aanvatte (in 2014, RA). De kiezer heeft haar dus teruggevraagd.”

Wat kunnen wij van deze landen leren?

“Ik bestudeer de wetgeving rond politieke partijen en hoe ze tot stand komen. Wij kunnen ook experimenteren met bijvoorbeeld quotawetgeving,

—
**‘Wij willen
 verandering
 van onderaf zien.
 In Latijns-Amerika
 weten wetgevers
 hoe ze een
 efficiënte quotawet
 moeten maken’**

maar blijven afwachtend en willen de verandering eerder van onderaf zien gebeuren. In Latijns-Amerika weten wetgevers daarentegen hoe ze een efficiënte quotawet moeten maken. Het lijkt simpel, maar het is belangrijk om erop toe te zien dat verkozen vrouwen ook verplicht moeten zetelen en hun plek niet mogen doorgeven aan een man. Als die bepaling er niet in staat, dan wordt er misbruik van gemaakt en wordt het doel, meer vrouwen in het parlement, niet bereikt.” (RA)